

Udskriftsdato: mandag den 12. januar 2026

2007/2 LSV 143 (Gældende)

Forslag til Lov om pædagogikum i de gymnasiale uddannelser

Ministerium: Folketinget

Journalnummer: Undervisningsmin., j.nr. 052.017.021

Forslag

til

Lov om pædagogikum i de gymnasiale uddannelser

Kapitel 1

Uddannelsens formål og struktur

§ 1. Pædagogikum er en pædagogisk uddannelse for nyansatte lærere (pædagogikumkandidater) ved de gymnasiale uddannelser.

Stk. 2. Ved de gymnasiale uddannelser forstås i denne lov uddannelsen til studentereksamen (stx), uddannelsen til højere forberedelseseksamen (hf), uddannelsen til højere handelseksamen (hhx) og uddannelsen til højere teknisk eksamen (htx).

Stk. 3. Uddannelsen er en teoretisk og praktisk uddannelse, hvor pædagogikumkandidaterne tilegner sig basale kompetencer til at arbejde som lærere i en gymnasial uddannelse.

§ 2. Formålet med pædagogikum er, at pædagogikumkandidaterne opnår pædagogisk kompetence til at undervise i de gymnasiale uddannelser. Kandidaterne skal opnå undervisningsfærdighed, viden om de gymnasiale uddannelsers skoleformer og skolen som organisation, viden om teoretisk pædagogik samt indsigt i uddannelsernes samspil med det omgivende samfund.

Kapitel 2

Uddannelsens indhold

§ 3. Pædagogikum består af teoretisk og praktisk pædagogikum samt undervisning i egne klasser.

Stk. 2. Teoretisk og praktisk pædagogikum udgør hver 20 ECTS-point.

Stk. 3. Pædagogikum skal gennemføres inden for det første år efter ansættelsen. Pædagogikum kan dog i særlige tilfælde gennemføres på et senere tidspunkt.

Stk. 4. Undervisningsministeren fastsætter regler om senere gennemførelse af pædagogikum, jf. stk. 3.

§ 4. Undervisningsministeren godkender universiteter til udbud af teoretisk pædagogikum. Universiteterne kan indgå aftaler med andre universiteter og i særlige tilfælde med professionshøjskoler om gennemførelse af dele af teoretisk pædagogikum. Godkendelse meddeles tidsbegrænset.

§ 5. Universiteter, der er godkendt til at udbyde teoretisk pædagogikum, jf. § 4, skal nedsætte et rådgivende udvalg med repræsentanter for den gymnasiale sektor, som medvirker til udvikling, kvalitetssikring og evaluering af teoretisk pædagogikum.

Stk. 2. Undervisningsministeren fastsætter regler om det rådgivende udvalg, herunder om udpegning af medlemmer, sammensætning og opgaver.

§ 6. Teoretisk pædagogikum afsluttes med en prøve, der udformes af det pågældende universitet. Prøven skal inddrage elementer fra praktisk pædagogikum.

Stk. 2. Det konkrete indhold i teoretisk pædagogikum og regler om gennemførelse af den afsluttende prøve fastsættes af universitetet i en studieordning. Studieordningen godkendes af Undervisningsministeriet.

Stk. 3. Undervisningsministeren fastsætter regler om teoretisk pædagogikum, herunder om mål, rammer, tilrettelæggelse, studieordning, indhold, prøve og censur.

§ 7. Praktisk pædagogikum består i gennemførelse af undervisning i pædagogikumkandidatens gymnasielevante fag under vejledning af en eller flere praktikvejledere i hvert fag.

Stk. 2. Undervisningsministeren fastsætter regler om praktisk pædagogikum, herunder om mål, indhold, struktur, tilrettelæggelse og udarbejdelse af en uddannelsesplan.

§ 8. Lederen af den skole, hvor pædagogikumkandidaten er ansat, har ansvaret for tilrettelæggelsen af den enkelte kandidats forløb i praktisk pædagogikum.

Stk. 2. Undervisningsministeren fastsætter regler om skolens leders ansvar og opgaver, herunder om udpegning af en kursusleder og en eller flere praktikvejledere samt om disses opgaver.

§ 9. Undervisningsministeriet beskikker en tilsynsførende og eventuelt en bitilsynsførende, der fører tilsyn med hele uddannelsesforløbet.

Stk. 2. Undervisningsministeren fastsætter regler om den tilsynsførendes og den bitilsynsførendes ansvar og opgaver.

§ 10. Praktisk pædagogikum afsluttes med, at kursusleder og tilsynsførende samt den eventuelle bitilsynsførende overværer pædagogikumkandidatens undervisning. Herefter afgør kursusleder og tilsynsførende samt den eventuelle bitilsynsførende, om kandidaten har bestået praktisk pædagogikum.

Stk. 2. Undervisningsministeren fastsætter regler om afgørelsen efter stk. 1.

§ 11. Kursuslederen og den tilsynsførende samt den eventuelle bitilsynsførende udarbejder en pædagogikumudtalelse om kandidatens opfyldelse af målene for pædagogikum, jf. § 2.

Kapitel 3

Ansættelse

§ 12. Lærere uden pædagogikum ansættes i faste stillinger efter behov. Når en lærer uden pædagogikum ansættes i en fast stilling, skal ansættelsen være betinget af, at læreren består pædagogikum.

Stk. 2. Skolen kan i særlige tilfælde ansætte lærere uden pædagogikum i midlertidige stillinger.

Stk. 3. Undervisningsministeren fastsætter regler om ansættelsen af lærere uden pædagogikum i midlertidige stillinger, herunder, i hvilke særlige tilfælde der kan ske midlertidig ansættelse, og ansættelsens længde.

§ 13. Undervisningsministeren kan pålægge skoler, der udbyder gymnasiale uddannelser og er omfattet af lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. eller lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, der udbyder gymnasiale uddannelser, at oprette og besætte en stilling til en lærer, der skal gennemgå pædagogikum.

Kapitel 4

Merit

§ 14. Skolens leder kan efter ansøgning give en pædagogikumkandidat merit for hele eller dele af pædagogikum, hvis lederen vurderer, at kandidaten har erhvervet pædagogiske kvalifikationer, der indebærer, at kandidaten helt eller delvis har nået de faglige mål, som er fastsat for hele eller dele af uddannelsen.

Stk. 2. Undervisningsministeren fastsætter regler om merit, herunder om, efter hvilke kriterier der kan gives merit, ansøgningsproceduren m.v.

§ 15. Pædagogikumkandidaten kan indbringe skolens leders afgørelse om merit, jf. § 14, for Kvalifikationsnævnet, jf. kapitel 3 a i lov om vurdering af udenlandske uddannelseskvalifikationer m.v.

Kapitel 5

Undervisningskompetence

§ 16. Pædagogikumkandidaten har undervisningskompetence i et fag i alle de gymnasiale uddannelser, når kandidaten har faglig kompetence og har bestået prøverne i praktisk og teoretisk pædagogikum, jf. dog stk. 3 og 4.

Stk. 2. Skolens leder udsteder et bevis til kandidaten for undervisningskompetence i de enkelte fag.

Stk. 3. CIRIUS kan tildele undervisningskompetence til kandidater fra medlemsstater i Den Europæiske Union og fra lande, der er omfattet af aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, hvis kandidaterne har undervisningskompetence på tilsvarende niveau i det pågældende land.

Stk. 4. Undervisningsministeren fastsætter regler om, på hvilke betingelser personer, der ikke har pædagogisk kompetence i et fag, kan opnå undervisningskompetence i faget.

Kapitel 6

Tilskud og dispensation

§ 17. Undervisningsministeren yder tilskud til kursusforløb som led i teoretisk pædagogikum til universiteter, der er godkendt til udbud, jf. § 4, på grundlag af antallet af årspædagogikumkandidater. Takster pr. årspædagogikumkandidat fastsættes på de årlige finanslove for en eller flere grupper af uddannelsesforløb. Tilskud kan udbetales forskudsvis.

Stk. 2. Undervisningsministeren fastsætter regler om tilskud efter stk. 1, herunder om opgørelsen af aktiviteten, aktivitetsindberetninger, udbetaling af tilskud samt om tilbagebetaling og kontrol af udbetalte tilskud.

§ 18. Undervisningsministeren kan dispensere fra kravene til pædagogikumkandidater efter denne lov, hvor helt særlige forhold gør sig gældende.

Kapitel 7

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser

§ 19. Loven træder i kraft den 1. august 2009.

Stk. 2. Loven har virkning for lærere uden pædagogikum, der ansættes efter lovens ikrafttræden.

Stk. 3. Pædagogikumkandidater, der er blevet ansat i en uddannelsesstilling på de almen gymnasiale institutioner, og lærere, der er blevet ansat på prøve på de erhvervsgymnasiale institutioner, i perioden fra den 1. august 2006 til den 31. juli 2009, kan til og med sommeren 2011 færdiggøre pædagogikum efter de hidtil gældende bestemmelser i kapitel 6 i lov om uddannelsen til studentereksamen (stx) (gymnasieloven), kapitel 6 i lov om uddannelsen til højere forberedelseseksamen (hf-loven) og kapitel 6 i lov om uddannelserne til højere handelseksamen (hbx) og højere teknisk eksamen (htx) og regler udstedt i medfør heraf.

Stk. 4. Der kan efter retningslinjer fastsat på de årlige finanslove ydes tilskud til aktivitet omfattet af stk. 3 efter § 30, stk. 8, i lov om institutioner for almen gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. som affattet ved denne lovs § 23, nr. 2, og § 18 b i lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse som affattet ved denne lovs § 24, nr. 1.

§ 20. I lov om uddannelsen til studentereksamen (stx) (gymnasieloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 444 af 8. maj 2007, foretages følgende ændringer:

1. § 31 affattes således:

»§ 31. Lærere, der underviser i henhold til denne lov, skal have undervisningskompetence (faglig og pædagogisk kompetence) i et eller flere fag i de gymnasiale uddannelser.«

2. § 32, stk. 1, 1. pkt., affattes således:

»Faglig kompetence er betinget af en kandidateksamen bestået ved et universitet i et eller flere fag i de gymnasiale uddannelser.«

3. § 32, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Rektor tildeler faglig kompetence i forbindelse med lærerens ansættelse på skolen.«

4. I § 32 indsættes som stk. 4:

»Stk. 4. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om, på hvilke betingelser personer, der ikke har faglig kompetence, kan opnå undervisningskompetence efter denne lov.«

5. § 33 affattes således:

»§ 33. En lærer opnår pædagogisk kompetence ved at gennemføre pædagogikum, jf. lov om pædagogikum i de gymnasiale uddannelser.«

6. § 34 ophæves.

§ 21. I lov om uddannelsen til højere forberedelseksamen (hf-loven), jf. lovbekendtgørelse nr. 445 af 8. maj 2007, foretages følgende ændringer:

1. § 27 affattes således:

»§ 27. Lærere, der underviser i henhold til denne lov, skal have undervisningskompetence (faglig og pædagogisk kompetence) i et eller flere fag i de gymnasiale uddannelser«

2. § 28, stk. 1, 1. pkt., affattes således:

»Faglig kompetence er betinget af en kandidateksamen bestået ved et universitet i et eller flere fag i de gymnasiale uddannelser.«

3. § 28, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Kurssets leder tildeler faglig kompetence i forbindelse med lærerens ansættelse på skolen.«

4. I § 28 indsættes som stk. 4:

»Stk. 4. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om, på hvilke betingelser personer, der ikke har den i stk. 1 nævnte faglige kompetence, kan opnå undervisningskompetence efter denne lov.«

5. § 29 affattes således:

»§ 29. En lærer opnår pædagogisk kompetence ved at gennemføre pædagogikum, jf. lov om pædagogikum i de gymnasiale uddannelser.«

6. § 30 ophæves.

§ 22. I lov om uddannelserne til højere handelseksamen (hhx) og højere teknisk eksamen (htx), jf. lovbekendtgørelse nr. 446 af 8. maj 2007, som ændret ved § 75 i lov nr. 562 af 6. juni 2007, foretages følgende ændringer:

1. § 29 affattes således:

»§ 29. Lærere, der underviser i henhold til denne lov, skal have undervisningskompetence (faglig og pædagogisk kompetence) i et eller flere fag i de gymnasiale uddannelser«

2. § 30, stk. 1, affattes således:

»Skolens leder tildeler faglig kompetence i forbindelse med lærerens ansættelse på skolen. Faglig kompetence er betinget af et fagligt niveau svarende til en kandidateksamen bestået ved et universitet.«

3. I § 30 indsættes som stk. 5:

»Stk. 5. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om, på hvilke betingelser personer, der ikke har den i stk. 1 nævnte faglige kompetence, kan opnå undervisningskompetence i henhold til denne lov.«

4. § 31 affattes således:

»§ 31. En lærer opnår pædagogisk kompetence ved at gennemføre pædagogikum, jf. lov om pædagogikum i de gymnasiale uddannelser.«

5. § 32 ophæves.

§ 23. I lov nr. 575 af 9. juni 2006 om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., som ændret ved § 2 i lov nr. 556 af 6. juni 2007, § 14 i lov nr. 561 af 6. juni 2007, § 74 i lov nr. 562 af 6. juni 2007, § 37 i lov nr. 311 af 30. april 2008 og § 58 i lov nr. 346 af 14. maj 2008, foretages følgende ændringer:

1. § 19, stk. 4, ophæves.

2. § 30, stk. 8 og 9, affattes således:

»Stk. 8. Undervisningsministeren yder tilskud til pædagogikum, jf. lov om pædagogikum i de gymnasiale uddannelser, på grundlag af den enkelte institutions antal årspædagogikumkandidater. Takster pr. årspædagogikumkandidat fastsættes på de årlige finanslove for en eller flere grupper af uddannelsesforløb.

Stk. 9. Undervisningsministeren fastsætter regler om tilskud efter stk. 1-8, herunder om aktivitetsindberetninger og udbetaling af tilskud, opgørelse af årselever efter stk. 1-5 eller årspædagogikumkandidater efter stk. 8 samt om tilbagebetaling og kontrol af udbetalte tilskud.«

3. I § 39, 1. pkt., ændres »§ 30, stk. 1-7,« til: »§ 30, stk. 1-8,«.

§ 24. I lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 136 af 1. marts 2006, som ændret ved § 2 i lov nr. 576 af 9. juni 2006, § 18 i lov nr. 578 af 9. juni 2006, § 12 i lov nr. 561 af 6. juni 2007, § 69 i lov nr. 562 af 6. juni 2007 og § 56 i lov nr. 346 af 14. maj 2008, foretages følgende ændring:

1. Efter § 18 a indsættes:

»§ 18 b. Undervisningsministeren yder tilskud til pædagogikum, jf. lov om pædagogikum i de gymnasiale uddannelser, på grundlag af den enkelte institutions antal af årspædagogikumkandidater. Takster pr. årspædagogikumkandidat fastsættes på de årlige finanslove for en eller flere grupper af uddannelsesforløb.

Stk. 2. Undervisningsministeren fastsætter regler om tilskud efter stk. 1, herunder om aktivitetsindberetninger og om opgørelse af årspædagogikumkandidater.«

§ 25. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Stk. 2. §§ 1-22 kan dog ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Grønland med de afvigelser, som de særlige grønlandske forhold tilsiger.